

man mange Steder paa Jernbanefraaningen har kunnet se den ene Brandplet efter den anden kort efter, at Toget var kommet forbi, og jeg har selv personlig isjor i Marts eller April Maaned — altsaa paa en Tid, da der var Fugtighed i Jordene, og da der ikke var nogen rig Vegetation — set store Brandpletter paa Jernbaneløbet, som vare fremkomne derved, at der fra Afstøffningen udblastedes Slagger, der endnu ikke vare udbændte, og som altsaa maatte siges at være i høi Grad brandfarlige. Naar Ulemper heraf ikke have viist sig i et større Omfang, tror jeg, at dette for en stor Del skyldes den Omstændighed, at vi i de senere Aar have haft temmelig fugtige Sommer, men i det Aar, da vi ved Midjommertid havde en lang Tørke, viste det sig ogsaa, at der paa Steder og Plantager i Nærheden af Jernbanen opstod meget farlige Tilfælde. Smidlertid turde det være muligt, at der for en stor Del er raadet Bod herpaa ved den Instruering, som Ministeren har givet isjor. Med Hensyn til Bygninger have Tilfældene heller ikke været talrige, og det turde være et Spørgsmaal, om der overhovedet har foreligget andre Tilfælde end dem, der ere komne ind for Rigsdagen; i det Mindste veed jeg ikke, at jeg i de offentlige Blade i de senere Aar har set nogen Klage over Udebrandstilfælde paa Bygninger, som vare foranledigede ved Jernbanen. I § 2 i Plakat af 5te Mai 1847, som blev paaberaabt af den ærede Taler, staar der udtrykkelig: „Stulbe paa Jernbanen, i Stedet for Hædning med svovlfri Stenful, for Fremtiden blive anvendt en anden Art af Hædning, eller saafremt Erfaringen ellers maatte vise, at en videre Udstrækning af den Omkreds, inden for hvilken ogsaa de allerede forhaanden værende Straa- eller Rørtag eller halmdukkede Læge bør fjernes, er nødvendig, vil det nærmere blive foreskrevet, i hvilken videre Omkreds foranstaaende Bestemmelser ville være at bringe til Anvendelse.“ Det er imidlertid en bekendt Sag, at man saavel paa Statsjernbanerne som paa de private Jernbaner i adskillige Aar har brændt Andet end Kofes og Cinders, nemlig brandfarlige Kul, men at der desuagtet ikke er truffet yderligere Bestemmelser, saaledes som det udtrykkelig er foreskrevet i Plakat af 5te Mai 1847. Der kan vistnok med en temmelig ringe Udgift træffes andre Foranstaltninger for at hindre Brandfarlighed end dem, man hidtil har truffet. Jeg skal saaledes henlede Opmærksomheden paa Gnistfangere, der vistnok ikke ere indførte hos os i samme Omfang som i andre Lande, og dernæst opstaar der, navnlig for Syllands Bedkommende, det Spørgsmaal, om der ikke i saadanne Egne, hvor der findes Heder, Moser eller Naaletræsplantager, bør være et Belte af en vis Brede langs Banen for at undgaa Brandfare. Smidlertid er det klart, at vi ikke her i Rigsdagen det ene Aar efter det andet, kunne bevilge Erstatning i Tilfælde, hvor Sagen ikke foreligger saaledes oplyst, at man kan sige,

at Staten har Erstatningspligt. Det forekom mig ogsaa, at det var en temmelig farlig Vej, vi isjor kom ind paa, idet vi bevilgede en Erstatning for den i Dr. Poulsens Skov optaaede Udsvaade, thi jeg saae strax, hvilken Konsekvens det vilde medføre. Det har ogsaa viist sig, at vi i Aar have faaet et Par lignende Andragender, og hvormange vi ville faae til næste Aar eller i kommende Aar, er ikke til at overse. Jeg tror, der er al Anledning for os til at se at faae dette Spørgsmaal retslig afgjort, om den, der lider Skade ved Statens Jernbaner, har et retsligt Kras paa Staten. Jeg ser naturligvis meget vel, at det i visse Tilfælde kan være vanskeligt at afgjøre, om den vedkommende Udsvaade virkelig skriver sig fra et Lokomotiv. Det er naturligvis undertiden vanskeligt at afgjøre, om der har været nogen Kausalforbindelse mellem den Maade, hvorpaa Lokomotivet er blevet drevet og Udebranden, men vi kunne heller ikke her gaa ind paa at bevilge en Erstatning, naar der ikke foreligger noget Bevis. Foreligger der derimod et saadant Bevis, bliver det Domstolenes Sag — naturligvis efter at der er optaget et Skøn af sagkyndige Mænd — at afgjøre, om der i den Maade, hvorpaa Trafiken er drevet fra Statens Side, foreligger en saadan Tilfidesættelse af Almindelig Agtsomhed, at der er Grund til at paalægge Staten som den, der driver en saadan Næring, at udrede en Erstatning paa samme Maade, som man vilde paalægge ethvert andet privat Selskab at gjøre det. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 1ste Valgkreds omtalte, at der var Anledning til at udstrække Bestyrelsens Forpligtelse saa vidt, at der i ethvert Tilfælde, hvor det kunde godtgøres, at Udebranden var paaført ved Jernbanen, skulde paalægges Erstatning, tror jeg, han stillede Spørgsmaalet noget for skarpt; saa vidt tror jeg ikke, vi kunne komme. Det er klart, at Jernbanerne ere af en saadan Nødvendighed og Interesse for Samfundet i Almindelighed, at Samfundet maa finde sig i de Ulemper og Farer, som ere forbundne med deres Drift, men selvsjælgelig skal den enkelte Borger ikke finde sig i større Ulemper end dem, som ere nødvendige; han skal ikke finde sig i saadanne Ulemper, som kunne afværges ved rimelige Foranstaltninger. Efter den bestaaende Lovgivning maa Domstolene være berettigede til at afgjøre det Spørgsmaal, om det vedkommende Jernbaneselskab eller Staten i de enkelte Tilfælde har drevet sin Jernbanetraffik paa en saadan Maade, at der Intet kan lægges dem til Last med Hensyn til Tilfidesættelse af Agtsomhed, og det glæder mig, at den høitærede Ministers Opmærksomhed atter bliver henledet paa denne Sag, dels ved det Forslag, som her er stillet, og dels ved de Forslag, som muligen komme til at foreligge fra Udvalget for Andragender. Uanset hvad der er gjort fra Ministeriets Side isjor,